

Blok tematyczny: Wolny czas

Temat dnia: Zagrajmy w (2 j. lekcyjne)

Cele lekcji: Wzbogacenie słownictwa, zapoznanie z zasadami użycia biernika w języku polskim. Zapoznanie z tekstem Kazimierza Wierzyńskiego – poety urodzonego w Drohobyczu. Kształtowanie umiejętności słuchania ze zrozumieniem.

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne, karta z nazwami dyscyplin sportowych, karta z symbolami dyscyplin.

Nauczyciel: tekst wiersza K. Wierzyńskiego .

NAUCZYCIEL: *Dzisiaj poznamy nazwy dyscyplin sportowych, Przypomnimy sobie również kiedy i w jakich sytuacjach używamy 4. przypadku języka polskiego, czyli biernika. Lekcję zaczniemy jednak od przeczytania wiersza polskiego poety Kazimierza Wierzyńskiego. Posłuchajcie uważnie krótkiego wykładu na temat tego poety a później spróbujecie odpowiedzieć na kilka pytań z nim związanych. (następnie uczniowie wysłuchują krótkiej pogadanki na temat Kazimierza Wierzyńskiego):*

Kazimierz Wierzyński urodził się w Drohobyczu w roku 1894. Zmarł w roku 1969 w Londynie. Poeta brał udział w pierwszej wojnie światowej, walczył po stronie polskiej. Dostał się do rosyjskiej niewoli, po ucieczce ukrywał się przez jakiś czas w Kijowie a w roku 1918 przedostał się do Warszawy.

Debiutował w roku 1913, ale pierwszy tom jego wierszy pod tytułem „Wiosna i wino” ukazał się w Warszawie w roku 1919. Wierzyński należał do grupy poetyckiej SKAMANDER. Jednym z najbardziej znanych jego tomów poetyckiej jest „Laur olimpijski”, poświęcony sportowcom i dyscyplinom sportowym. Za jego napisanie Wierzyński otrzymał w roku 1928, podczas olimpiady w Amsterdamie złoty medal olimpijski. Wówczas podczas igrzysk organizowano konkursy artystyczne i właśnie w takim konkursie polski poeta zwyciężył. Wiersz, który dzisiaj przeczytamy pochodzi właśnie z tego tomu. (następnie nauczyciel czyta dwukrotnie tekst wiersza):

*Każdy muskuł się zwinął w kłębek, jak sprężyna,
I na cięciwie ciała niecierpliwie drży,
Motor serca już w uszach walić mi zaczyna,
Gotowe! Starter, strzelać! Raz – dwa – trzy!*

*Ach – stopy już poderwał alarmowy sygnał,
Klin powietrza się w gardło aż do bólu wbił,
Galop ruchu mnie poniósł, oddech z piersi wygnał
I z wszystkich żył pompuje coraz więcej sił.*

*Burza kroków mych teraz zniszczy cię, rozgniecie,
Milionem razów zgnębi, nim dojdiesz do stu,
Przestrzeni nienawistna rozpięta na mecie
Białym pasmem, co krzyczy, że to jest już tu.*

*Ostatnim jeszcze susem dopaść cię drapieźnie,
Z taśmą na piersiach poczuć się lekkim, jak puch,
I z uśmiechem cię w sercu pomieścić, jak bieźnię,
Jak treść twą tajemniczą, nieustanny ruch.*

Spróbujcie teraz odpowiedzieć na następujące pytania (pytania powinny być wcześniej zapisane na tablicy bądź przygotowane na kartkach do rozdania uczniom):

- a) W jakim kraju urodził się Kazimierz Wierzyński?
- b) Kiedy i gdzie ukazał się pierwszy tom wierszy Kazimierza Wierzyńskiego? Jaki miał tytuł?
- c) Jaki tytuł nosił tomik nagrodzony na olimpiadzie?
- d) Do jakiej grupy poetyckiej należał Wierzyński?
- e) Jak sądzisz, o jakiej dyscyplinie sportowej opowiada przeczytany wiersz?

UCZEŃ – przykładowe odpowiedzi uczniów:

- a) Kazimierz Wierzyński urodził się w Drohobyczu, na terenie ówczesnej monarchii Austro – Węgierskiej, obecnie Ukraina.
- b) Pierwszy tom poezji Wierzyńskiego ukazał się w 1919 roku w Warszawie. Nosił tytuł „Wiosna i wino”.
- c) Tom za który Wierzyński otrzymał złoty medal olimpijski nosił tytuł „Laur olimpijski”.
- d) Poeta należał do grupy SKAMANDER.
- e) Myślę, że wiersz opowiada o biegu sprinterskim (o jakimś biegu).

NAUCZYCIEL:

Następnie uczniowie dostają po dwie karty – jedna z symbolami dyscyplin sportowych a druga z ich nazwami. Możliwe jest również wyświetlenie nazw dyscyplin na ekranie lub zapisanie ich na tablicy. Uczniowie otrzymują kilka minut na prawidłowe podpisanie karty z symbolami. Nauczyciel wypisuje na tablicy czasowniki związane ze sportem i poszczególnymi dyscyplinami a uczniowie mają za zadanie ułożyć po 5 zdań z wykorzystaniem zapisanych czasowników i nazw dyscyplin.

Zapis na tablicy może wyglądać tak:

Grać – w badmintona,
w piłkę nożną, *w nogę,*
w piłkę ręczną, *w rękę, w szczypiorniaka,*
w koszykówkę, *w kosza,*
w hokeja,
w piłkę siatkową, *w siatkówkę, w siatkę*
w plażówkę,
w tenisa,
w tenisa stołowego, *w ping – ponga,*
w golfa,
w brydża,
w szachy

skakać – wżwyż, w dal, o tyczce, na nartach

jeździć – rowerem, samochodem, motocyklem, na łyżwach

ścigać się, pływać, podnosić, rzucać, strzelać, biegać, ćwiczyć, trenować, boksować, walczyć.

UCZEŃ:

Przykładowe zdania uczniowskie:

- Bardzo lubię grać z kolegami w **piłkę nożną**.
- Wczoraj przez dwie godziny **jeździłem na rowerze**.
- Ania od dwóch lat trenuje **siatkówkę**.
- W **tenisa stołowego** można grać w naszej świetlicy.
- Paweł bardzo dobrze **gra w koszykówkę**.

NAUCZYCIEL: Gramy: w **piłkę nożną**, w **golfa**, w **brydża**. Trenujemy: **boks**, **karate**, **siatkówkę**. W tych zdaniach używamy biernika. To jest czwarty przypadek, czyli **biernik**. Zobaczmy jak tworzymy jego formy i jak ten przypadek funkcjonuje w języku polskim.

	rodzaj	Przymiotnik + rzeczownik
lubię , mam, gram w...	męski żywotny	= D. ⇔ fajn ego chłopak a ,
	żeński	dobr ą ciocię ę
	nijaki	= M. ⇔ chore oko
	męski nieżywotny	= M ⇔ stary komputer, dom ale – sport i taniec – gram: w tenisa a , w golfa a , w badmintona a tańczę: walca a , poloneza a , oberka a owoce i warzywa – jem: arbuz a , banana a , pomidora a palę papierosa, piję szampan a marki i waluta – mam dolar a , Mercedes a , funta a

Ćwiczenie 1.

Ułóż z podanych wyrazów prawidłowe zdania: *(w nawiasie rozwiązania)*

- grać, Wieczorem, siatkówka, w, z, kolega. *(Wieczorem gram w siatkówkę z kolegami.)*
- studniówka, polonez, tańczyć Tomek, z, Na. *(Na studniówce tańczyłam walca z Tomkiem.)*
- Magda, w, grała tenis, Marek, z, (Mada gra w tenisa z Markiem)
- kolega, Marek, lubi, szermierka, bardzo, Mój *(Mój kolega Marek bardzo lubi szermierkę.)*
- koszykówka (ty), grać, wieczorem, zawsze (Zawsze wieczorem grasz w koszykówkę?)*
- zima, hokej można, grać, W, przed wszystkim (W hokeja można grać przed wszystkim zimą.)*

Ćwiczenie 2. Podaj biernik rzeczowników, dodaj do nich odpowiednie przymiotniki (przynajmniej trzy).

Mianownik kto? co?	Biernik kogo? co? (widzę)
<i>np. stół</i>	<i>duży stół, wysoki stół, okrągły stół</i>
hokej	
tenis stołowy	
tyczka	

piłka	
plażówka	
gimnastyka	
bieg	
boks	
ławka	
dziewczyna	
ucho	
praca	

NAUCZYCIEL: *Czy wiecie jak mówi się po polsku na zawodnika grającego w piłkę nożną? Piłkarz. A ten grający w siatkówkę? Siatkarz. Spróbujcie w ramach pracy domowej dopisać do nazw dyscyplin sportowych, które dzisiaj poznaliście, nazwy zawodników a także zawodniczek – o ile uprawiają daną dyscyplinę sportową. Zobaczymy, czy uda się wam poprawnie nazwać wszystkich sportowców. Na następnej lekcji poznamy niektóre sposoby tworzenia nazw wykonawców czynności, jakie obowiązują w języku polskim.*